

Mahkeme, politikanın değiştirilmesini ya da nakdî tazminat ödenmesini isteyebilecek. Karara uyulmaması durumunda, ihlalde bulunan taraf ülkenin anlaşmadan sağladığı yararlar askıya alınacaktır. Bir ülkeye yerleşmesine izin verilmeyen şirketin bile itiraz hakkı olabilmektedir.

MAI, aynı zamanda, ulusal çıkarları kollama durumunda olan ulus devletlerin gücünü sınırlamakla kalmamakta, bunları, kendi çıkarlarının beççiliği işleviyle görevlendirmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu, Türkiye gibi yabancı sermaye ve ileri teknoloji katkısıma ihtiyaç bulunan ülkeler açısından talihsiz bir gelişmedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Develi, konuşmanızı tamamlayın efendim.

HİLMİ DEVELİ (Devamla) – Serbestleşmeyi ülkenin iradesinden çıkarmak ve yabancı sermayenin kârlılığını dayatmak ve zorla kabul ettirmektir.

Bu konuda, katılımcı ülkelerin, anlaşma ve taslak metinleri üzerinde çok sayıda çekincesi bulunmaktadır. Örneğin, Kanada'nın 17, Fransa'nın 13, İtalya'nın 7, Almanya'nın ise 6 farklı alanda detaylandırılmış çekincesi bulunmaktadır.

Türkiye'nin ise, ilgili müzakerelerde taslak üzerinde sekiz farklı alanda 30 çekincesi olduğu Hazine Müsteşarlığınca açıklanmıştır. Bu çekinceler, anlaşma metni kesinlik kazanmadığı için nihai nitelik taşımamaktadır; ancak, taraf olduğumuz mevcut uluslararası düzenlemelerde olduğu gibi, bu çerçevede yapılacak herhangi bir nihai düzenleme konusunda, Türkiye'nin geri adım atma şansı olmayacaktır.

OECD'nin nisan sonunda yapılan Bakanlar Konseyi toplantısına, Hazineden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Işın Çelebi ve Dışişleri Bakanı katıldılar. Fransa'nın girişimiyle, bu görüşmeler, Kasım 1998'e kadar askıya alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HİLMİ DEVELİ (Devamla) – Biz, yabancı sermayenin ülkemize gelmesine karşı değiliz; ancak, ulusal bağımsızlığı ve değerlerimizi yok sayan küresel kapitülasyon unsurları yaratacak anlaşış ve anlaşmalara karşıyız.

Ülkemizin ulusal bağımsızlığını, sosyal ve kültürel boyutlarıyla ülke sanayileşme stratejilerimizi, KOBİ'lerimizi birebir etkileyecek çok taraflı yatırım anlaşmasını, CHP olarak yakından izlediğimizi belirtmek isterim.

Hükümet, Yüce Meclise ve Türk halkına bu konuyu yeterince açıklamaz ve aydınlatmaz ise, bu konuyu, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Yüce Meclise getirip genel görüşme açacağımızı bildirir, sizleri saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı konuşan Denizli Milletvekili Sayın Hilmi Develi'ye teşekkür ediyorum.

Gündem dışı konuşmayı Hükümet adına cevaplandırmak üzere, Devlet Bakanı Sayın Işın Çelebi söz istemişlerdir; buyurun.

DEVLET BAKANI İŞİN ÇELEBİ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; değerli arkadaşımızın gündeme getirdiği çok taraflı yatırım anlaşması, şu anda dünyada en çok tartışılan konulardan biridir. Özellikle dünyadaki ekonomik gelişmede rekabetin ve bu rekabet çerçevesinde uyumun sağlanması, belli ölçülerde önem taşımaktadır. Nitekim, Uruguay turu ve GATT çerçevesinde, Türkiye, 1990 öncesinde uluslararası alandaki anlaşmalara ilk imza koyan ülkelerden biri ol-